

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca 155. szám. Gergurov-féle házban.
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető köz-
lemények intézendők és minden díjak fizetendők.

A hátszegelyi nemzeti párt hivatalos közlönye.
Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.
Felelős szerkesztő és kiadó/ulajdonos:
Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt.
50 kr. — Egy óra 85 kr.
Egyes szám ára 10 kr., a vasárnapi szám 15 kr.

Apponyi Kassán.

A nemzeti párt kassai értekezlete a legfontosabb politikai esemény, mely e meddő és terméketlen politikai korszak keretéből kidomborodik. Apponyi beszéde az a tiszta, világító sugár, mely a közélet homályait megvilágítja és az összekuszált helyzetet határozott és világos alapokra állítja vissza. Biztos kézzel jelöli meg az elválasztó határokat, melyek a közfelfogásokat ismét rendes medrűkbe téríthetők a politikai elzülöttségéből a nemzetet kiemelik, hogy újra eszmék és szilárd álláspontok körül tömörülhessen az alkotmányos mérkőzés.

E beszédben a nemzeti politika erőteljessége lüktet. Szükség volt e nyilatkozatra, hogy a megtévesztett politikai közszellem ismét kezébe vehesse a józan kritika mérlegét és az elveket és a politikai eszméket újra saját belső tartalmuk és értékük szerint mérlegelhesse. Apponyi in integrum restituálta a politikai helyzetet s a pártokat bele helyezte a politikai küzdelem régi sáncaiba.

Ez volt a célja a beszédnek s ezt fényes sikerrel biztosította is. Egyfelől a pártviszonyok alakí rendezése, másfelől a közélet szellemi tartalmának kidomborítása. A politika nemzeti irányának kitűzése, mely a közfigyelmet ismét a nemzetfentartó feladatokra és eszményekre irányíthatja. A nemzeti erő és önérték fejlesztésének kultuszához akarta visszavezetni ismét az országot s nemcsak ennek szükségességét okolja meg, hanem az alapvető munka feladatait is megjelöli.

Részletek nem vonják el figyelmét a regnans gondolattól. A kicsinyes kérdések fölé emelkedik s magas látópontról itéli meg a dolgokat, a melyek a nemzeti politika problémáit kimerítik. Nem kapaszkodik bele a kormányzati rendszer egyes hibáiba és visszaéléseibe, hanem annak szellemét, vezérlő gondolatait bírálja meg és a magyar állam nemzeti jellegének

megóvásához azokat sem alkalmasaknak, sem méltóknak nem találja,

Böles és tapintatos eljárás volt ez, mert a kicsinyes feleselés helyett a nemzeti eszmék életető szellemét vite bele ujra a közélet küzdelmeibe. A esatát az egész vonalra kiterjeszti s nem egyes hullák tetemei körül akarja megvívni. Hiszen az aktuális bajok megvitatására, az egyes sérelmek feltárására elég bő almat fog nyújtani neki a parlamenti tusa. Most szélesebb horizont kellett az ország szeme elé tárni, a melyben a politikai élet összes tényezői mozognak.

Ez az oka, hogy a beszédből főleg a politikai vonatkozások domborodnak ki. Egy erővel megfestett kép, a melyben az államférfiu éleslátása a lángész inspirációjával szerencsésül egyesül. Feltárja a sötét háttért, a mely reá veti árnyékát közéleti küzdelmeinkre s amely egy gyámtalan kormányzati tehetetlenségnek következménye. Megrajzolja azután a nemzeti politika képét is, amelybe a hazaszeretet melegségét, a lelkesedés tüzeit viszi bele és színeit hozzá a legfőbb politikai morálból meríti: a kötelességteljesítés önzetlenségéből.

Nem akarjuk e beszéd hatását részletezéssel rontani. Olvassa azt el minden magyar ember és saját józan eszének ítéletével vonja le abból a következtetéseket. S ha elfogulatlanul fog gondolkodni, feltalálja benne a nemzeti állam eszményét, önértékét s a szabadságnak azt a tiszta levegőjét, amely elválaszthatatlan a nagy nemzeti mozgalmak küzdelmeitől.

Egyelőre csak két fontos dologra hívjuk fel a közfigyelmet, amelyek beszédének kimagasló momentumait képezik. Az egyik a nemzetiségi kérdés, amelyben kidomborítja a nemzeti állam szempontjait s megadja a politikai kereteket, amelyekbe a nemzetiségi követelések helyezhetők. A másik pedig az az önértékes kijelentése, hogy elvei árán paktumot nem köt s az ország jogainak érdekében

sem abdikálni, sem megalkudni nem hajlandó.

Ily tiszta és világos nyilatkozatok után reméljük, el fog némulni a gyanúsítás hivatalos apparátusa s a nemzeti párt vezérének alakjában legalább méltányolni fogja azt az önzetlen és elvhű államférfit, aki a politikai erkölcsök tisztaságát fogja példájával az ország közszellemében újra helyreállítani.

Apponyi Kassán.

Nem lehet elegendő jelzöt találni annak a diszben és pompában nagy s lelkesedésben tartalmas fogadásnak, a melyben a felvidék legnagyobb városa Apponyi Albert gróft fogadta. Nyolc, jobbjára nemzetiségekkel tarkított vármegye előkelősége jött össze, a bodrogközeik és szabolcsiak külön vonaton érkeztek, tizenöt négyes és négy ötos remek fogatot hoztak magukkal. A szomszédos vármegye urí népe is mind zsinóros huszárokkal jöttek. Már külsőleg is demonstrálni akarták, hogy a kit szívükben a legnagyobb élő magyarnak tartanak, hozzá méltó fenynyel akarják körülvenni. A város utcáin háromszínű zászló lobog, az ablakokból virágos szőnyeg habzik le s minden utcaszögleten nagyobb csoportok állonganak s nézik az érkezőket és várják Apponyit és táborukat, a kiknek fogadására es ünneplésre kezdet fognak a nemzeti pártiakkal a függetlenségiek is, a kiknek a vezérük, Bulyi Dezső ügyvéd azonban ágyban fekvő beteg. Természetesen Péchy Zsigmond főispán, a ki azelőtt nemzetipárti volt, távol tartja magát. Hir szerint a katonaság rendeletet kapott, hogy a ma délutáni politikai ünnepség idején ne mutassa magát nyilvános helyen. Az utcákon hatalmas plakátok hívják Kassa népét Apponyi üdvözlésére. A felhívást a két ellenzéki párt együttesen bocsátotta ki s hangoztatva van benne Apponyi brüsszeli diadalmas szereplése.

Fogalmat ad arról a vándorlásról, a mi Apponyi ünneplésére történt, a küldöttségek sora. Sárosmegye egész tábornyi küldöttségét Hedry Ernő, Zempléniét Viczmány Ödön a volt megyei főjegyző, Szabolcs küldöttségét Forgách László gróf, Ungt Bernáth Dezső, Szepesét Csáky György gróf, Bereghút Bárczy Sándor, Abauj-Tornáét Sziklay Ede, Borsodot Melczér Gyula, az egykori alispán, Jászberényét Bathó alelnök, délmagyarországi nemzeti párt-egyesület küldöttsége Zombolyáról Várnay István vezetése alatt érkeztek. Deputációk jöttek már tegnap s ma reggel Gömör, Liptó és Szatmárvármegyekből is. Különösen a szomszédos vármegyekből sok uriaszonyt is hoztak a vonatok. Ma reggel érkezett sallangos magyar ötosfogaton a zempléni Pácimból Sennyey István báton orsz. képviselő is. A városban minden

vendéglőt zsuflóságig megtöltöttek az idegenek s minden kassai uri háznak is van vendég. Saját fogataikat elhozta a fogadásra.

Forgách László, Forgách István grófok, Forgách Eleonóra grófnő, Forgách Sándorné, Károly, László gróf, Sennyey István br., Salamon Tivadar, Orosz Sándor, Szalánczy Bertalan, Nozdravitzky Gyula, Szentiványi László, Stépán Gábor, Horváth br. Liphay Béla br., Sennyey Béla br., Sennyey Géza br., (néhai Sennyey Pál br., fia), Sziklay Ede, a jászói premontrai prépost, Lesskó és Medveczky kanonokok, Szinney Béla, Pulszky Géza, Keczer Miklós, Hedry Ernő, Piller Miklós, Piller Kálmán, Uszlár Ottó, Görgey Ernő, Semsey Ottó, Bujanovics Gyula, Meliorisz Kálmán, Zichy Ernő gróf, Péchy Szilárd gróf, Ghillány br., Péchy Antal és Elek, Bánó Géza, Dessewffy Béla gróf és még többen.

A pályaudvart már a déli órákban eloglalta a közönség és bár az idő folyton csurgóra állott, a publikum vándorlása nem szűnt meg. Delután 3 óra már az összes utonalak, a melyen Apponyi bevonulandó volt, el volt lepte. A száza felszaporodott fogatsor három óra előtt vonult ki a pályaházhoz. Ilyen ragyogó látványban aligha részült még Kassa. A menet élen haladt a Forgách István gróf ötos fogata, a melyet Apponyi számára hoztak föl.

Az Apponyi hozó vonatra Miskolcon a borsodi, a délmagyarországi és jászberényi küldöttségek, Forró-Encsen pedig az abauj-megyei küldöttség szállott föl, a melyek vezetői ott üdvözölték a nemzeti párt vezetőit.

A kassai pályaudvaron, a hova delután fél négykor érkezett meg, hosszú ideig tartó viharos éljenzés zuggott föl Apponyi tiszteletere, kalapok és kendők lengettek feleje, a mikor magas alakja a Perronon megjelent. Piller Miklós a következő beszéddel üdvözölte:

Méltóságos gróf! Eljöttünk, hogy Kassa város nevében üdvözöljük méltóságodat, a nemzeti eszme első bajnokát. Az üdvözlésben azonban nem maradtunk egy magunkra. Az egész felvidék, ugyszólván a fél Magyarország, falaink közt várja Méltóságod érkezését. Mindnyajunk nevében tehát tiszta szívből, szeretetből kiáltom: Isten hozta közénk. Eljen!

A zúgó éljen jelszavallapulta után Apponyi gróf röviden válaszolt, Beöthy Ákost és többeket üdvözölt s a nagy közönség sorai közt

Forgách István gróf kocsijába ült s valóságos diadalmenetben, lépést hajtva ért a Salkház-szalóba. A bevonulást nem zavarta meg incidens. Ugy beszéltek, hogy Hadik János gróf nevében demonstrációt fognak rendezni, de ez ellen maga Hadik hírlapilag tiltakozott a Felsőmagyarország-ban.

Beöthy beszámolója.

Mikor a küldöttségek s Apponyi tábor-kával helyet foglaltak a Salkház fogadó nagytermében, Vécsey József üdvözölte Beöthy Ákost és Apponyit, a kivel szemben hangoztatta, hogy nemcsak parthívei, de az ország minden lakosa úgy tekint rá, mint a nemzeti törekvések vezérére kinek ha kezében van a nemzet zászlaja, ahhoz semmi síheder, vagy hatalom nem nyulhatna. Azoknak tamadását, a kik Brüsszelben ezt a zászlót tamadták, visszaverte. Végül fölkerítte Beöthyt, hogy tartsa meg programbeszédét.

Beöthy Ákos szót ezután. Megköszöni az impozáns manifesztációt és fölveti a kérdést, hogy a lezárt parlament küzdelemben eleget tesz-e kötelességének a nemzeti párt s híven betöltötte-e programját. E kérdésre tartozik válaszal, mert Kassán az ő választásával nem üzletet csináltak, mint Baján, hanem politikát. Pragmatikusan ismerteti a törvényhozás mostani ciklusának történetét, kijelenti, hogy a nemzeti párt minden megszavazott, a mit ország érdeke kívánt, de nem akart meghajolni pártpolitikai hatalmi érdekek előtt. Ezért pártolta a nemzeti párt a polgári házasság fakultatív formáját. Az egyházi javaslatok benyújtása előtt meg kellett volna kérdezni a nemzetet. De Szilágyi Kassán beszédt, semmit sem szölet erről. Nem a képviselői, hanem a képmutató rendszer korát éljük. Ha Apponyi a kormányt támogatta volna, Jugurthaként oda láncozták volna a kormány diadalszekeréhez. Így ultramontánnak rágalmazták. Beszéde további folyamában az egyházpolitikai törvények életbejuttatását bírálja. Konstatálja, hogy a tömörletlen rendelet és nagy apparátus mellett sem bírják a munkát. Pedig a parlament három év alatt egyebet sem tett, mint egyházpolitizált. A felekezeti érzés belezárák mindenbe. A nemzeti és a szabadelvű eszméket szembe állították egymással. Szabadelvű politikát csinálnak nemzeti nélkül. Megtámadják az erkölcsi rendet, a minék büntetése gyanánt azonban mindig megjelenik a nemezis, most

a Bánffy-kormány képében (Kacaj. Felkiáltások: Koppenhága!) A mostani kormány imparlamentaris uton került a Hazba, mert az utolsó szónak bármely kabinet engizistentiaját illetőleg a parlamentben kell elhangzani. Bánffynak, míg miniszterelnök nem lett, soha egyetlen nezetét sem ismerte az ország. Bár most se ismerné. (Derűtlenség.) Ügyefogyott bárgyuság jellemzi ez uri embert kormányzati működését. Mivel érdemelte ki a király bizalmát? Nem volt ott Kossuth temetésén! A korona és a nemzet közt levő eltérésge alapitja hatalmát. Az a divat most — így folytatja a kormánypartban, hogy minden közlegényből generálit csinálnak, a generálisból pedig közlegényt, nyugdíjjal. Elvesztene a nemzet a saját jövőjében és a karakterek megmaradásában való híter, ha Apponyi is odaméne a szabadelvű közkereseti tartsasag rebak-lovagjai és tantiem-halaszai közé.

Zajos éljenzés és tapsolás követte Beöthy beszámolóját, melynek végeztével Stecker Károly, a függetlenségi párt alelnöke lángoló beszéddel biztosította ezután Beöthy Ákost a jelen voltak tiszteletről, becsüléséről, szeretetről és a helybeli függetlenségi-ek támogatásáról. Elítéli a Mernyi Ádámokat és lelkesülten eléri Apponyit.

Most Apponyi Albert grófra került a szólás sora.

Apponyi képzelhetetlen hatás mellett egy óran ut beszélt. Legelőbb a fuzióról nyilatkozott, melylyel a kormány hivatalosan megkínálta. Viszsautasította az ajánlatot és most az eddigieknél súlyosabb harca is készen áll. Az ország első humoristája, Bánffy Dező báró, szilágyisomlyói beszédében felhívta a honpolgárokat, hogy segítsenek neki megteremteni a magyar nemzeti államot. De közbe lépett a legelső humorista, a sors, és Bánffy Dező báró jelenlétében megtörtént az állami tekintélynek, nemzeti zászlónak meggyalázása. És Bánffy nem indult királyi nyilatkozattal elégteltetl szerezni. A kormány politikai természete ellentétben van ugy azállam, mint a nemzeteszmejével. Apponyi ezt valamennyi kormányzati agnak lesujto bíralataval bizonyítja. Hivatkozik a választási jog elkobzására, az állam nemzeti jellegének lesűlyesztésére s arra, hogy a kormány semmit sem tett a nemzet anyagi megerősítésére. Apponyi beszédének az az alapon-dolata, hogy az erőteljes nemzeti belső politika agyrem és kimeria a nemzet jogainak és

TÁRGZA.

Mielőtt találkoztak volna.

Irtá: *Mikló Lidor.*

Füzes Kálmán, mikor este hat óra-kor elfoglalta rendes helyét a Fővárosi Hírlap egyik asztalánál, levelet talált a nevére címelve, — olyan levelet, aminőt még sohse kapott. Hosszukás aranyszegélyű boríték volt ez, finom szögletes női kézírással és valami igen disztिंगvált, majdnem érzéki parfümmel, amely a szóbát szürke ködbe vesztő dohányfüstön keresztül is érvényosult. Ilyenfajta illat csapott feléje néha egy-egy nemesi cí-merrrel ékített fogatról, amely előkelő asszonyokat szállított a lóversenyterre.

Ijedten nézett a borítékra, és habozott. vajjon kibontsa-e? Nem szoktatta őt az ilyenekhez senki.

... Szegény szülők gyermeke volt, s mikor végigkoptatta a gymnásiumot, a tanári pályára lépett. Mialatt egyetemi tanulmányait folytatta, keservesen szerepelt meg a kenyerét és még keservebben

töltötte idejét, leckéket adogatván bukó-főben levő középiskolai tanulóknak és korrektorkodván egy másodrendű hetilapnál, amely édes keveset fizetett neki. Nőkkel nem igen volt érintkezés, s szerelmenre éppen nem jutott. Pénze a szerelmenre idő kehi és pénz, vagy legalább az egyik, — neki egyik se volt. Letette hát a tanári vizsgát, s már jó-hangzásu neve is volt a szépirodalomban s még ugynevezett tisztességes nővel soha szót sem váltott, kivéve a szállás-adóját, aki igen derek asszonyosság volt — de már régtől fogva.

Hajlamai a versköltészethez és a novellairáshoz vonták, mivelhogy pedig tapasztalás szerint a muzsák jobban érzik magukat a redakciókban, mint a tanári katedrán, lépést se tett a kinovoztatése után, hanem elszereződött a Fővárosi Hírlaphoz, ahol az Irodalom rovatot vezette. s közbe-közve versesket irt és novellákat, amelyeknek megjelenése alkalmával az olvasóközönség üvölt, ő pedig egy kiesit szégyenlette magát.

Most már megnyitlak volna előtte a jobb polgári körök szalonajtoi, de ő nem

volt az az ember, aki olyanba fog, amit neir tud. Senkihez sem közeledett, s mikor egyik-másik életvidor kollégája női társaságba akarta magával vinni, rendszeren ilyenfőlet mondott:

— Hagyjatok nekem békét! A nő olyan, mint az idegen vidékek klímája. Korán kehi hozzája szokni.

A Makrapipá-hoz címzett vendéglőnek egy a rendes vendégek részére fen-tartott külön szobája és a Levante-kávéház főttörzsasztala volt csak az a két hely, ahol emberekkel szokott találkozni. Ha e helyek egyikére nagy föletlenből olykor nők is bevetődtek, ezt szinte személyes sértésnek vette. Mint minden oly ember, aki nem jár asszonyok közé, ő is gyűlölte őket. Ő legalább a fölelmet, amelyet velük szemben érzett, gyűlöletnek vélte. Ha napközben végigszeltem valamelyik divatos utcán, s ott előkelő hölgyeket látott sétálni az utolsó divatlap kosztümjében s hallotta a ruháját selyemsugóságát, ezt a misztérió-zus zajt, amelyet a gyárosok és szabók talán csak a férfiak számára találtak ki: akkor ő se maradt hidegen, valami különös hangtalan vágy vott rajta erőt, — a

külső hatalmi állásának erőteljes érvényesítése nélkül. Ebben találja saját politikájának igazolását és ezt illusztrálja a következőkben: A közgazdasági kiegyezés nem biztosíthatja a nemzeti érdeket bizonyos követelmények nélkül. Ehhez a következők kellene: A hitelgyűre a döntő befolyás megszerzése, a magyar tényezők számára függetlenítése és a vámtarifa átalakítása az erősebb agrárvédelem szempontjából. De ezt nem érhetjük el, ha komolyan fenn nem tartjuk a gazdasági függetlenség kimondásának lehetőségét. Am ezt az aulikus politika kizárja.

A nemzeti kérdésben csak szimptomatikus kezelést lát. Ez nem oldja meg a kérdést. A közjogi követelések kivívása nélkül államunk csonka. A nemzetiségi agitációt nem lehet orvoslani az agitátorok bebörtönzésével, emelni kell az állami presztízst, hogy jogai integritásának birtokában imponálható válják és lehetővé kell tenni, hogy minden polgár élvezhesse az állami intézmények áldását. Most hazuggá tették magát az államot, mely nem követelhet meghajtást a maga tekintélye és a törvények előtt, mert tekintélyt és a törvényeket maga sem becsüli. Ezzel felel arra a kérdésre, hogy miért nem akar hatalomra jutni a szabadelvű párttal és miért mond le a felsőbb kegy minden sugaráról. Nem egyéni motívumból teszi ezt. Mindenki felelős azért a tehetséget, a melyet nekünk Isten adott. Ajánlották neki, hogy elvei látszólagos föladásával bemenjen a szabadelvű pártba és ott később érvényesítse elveit. Ez árulás lenne elveivel szemben és kerülő úton való bejutás a királyi bizalomba. Zászlójának elhagyásával nem akarja szaporítani a nemzeti törekvések ama megaláztatását, melynek betetőzése volt a Bánffy-kabinet kinevezése, és mert nem akar reszes lenni oly politikában, mely a nemzeti öntudat leverésével jár. — Beszél még Apponyi a választási visszaélésekről, melyeknek érdekében a kormány preparálja közigazgatását. Végül a lelkesedéssel szemben, melynek jeleit látja, hangsúlyozza, hogy ez magában véve nem elég. Vagy nincs neki igaza, s akkor hagyják el őt, vagy igaza van, s akkor az, a ki így van meggyőződve, tegyen egész erővel és önfeláldozással, ha méltó akar lenni s hazafi nevére.

Az esti banketten ösztáznál többen vettek részt.

Az első közzöntöt a függetlenségi párti Timkó József mondotta Apponyi Albert grófnak.

Apponyi Albert nyomban válaszolt erre az üdvözlésre. A mai nap sok örvendetes benyomása közt — így szözl — a legörvendetesebb az, hogy a két ellenzéki part oly tömören áll együtt itt most, a választások küszöbén. Ennek a szövetségnek, melyet a függetlenségi elv tántoríthatatlan bajnokával, Irányival kötöttünk, melynek erkölcsi alapját nem ingathatta meg az egyházpolitikai harc, melyről tüzetesen most nem kell nyilatkoznia, mert ismételtlen precízrota álláspontját a most már meghozott törvényekkel szemben, és a nyilatkozatokon nincs mit módosítani. A meghozott törvények lelkes híveinek álláspontjára helyezkedve, kérdi, vajjon a kötelező polgári házasság ellenérték-e a nemzeti jogok megcsontatásáért, a nemzeti önméret folytonos megsértéséért, az alkotmányos jogok eltiprásáért, a közszellem korrupciójáért? csak a fanatizmus válaszolhat erre igenell. A mi őt illeti, ő a magyar közélet legszebb tradícióihoz híven a nemzeti és szabadelvű irány öszeolvadásában látja a helyes politikát; de ha lehet a kettőt osztályozni, akkor a nemzeti iránynak kell az elsőbbséget adni. Más nemzetek, melyeknek nem kell nap nap után önfentartási küzdelmet folytatni, előbbre helyezhetik a kozmopolitikus érzelmeiket; mi azonban, a kiknek léte folyton veszélyeztetve van, mindennek előtt a veszedelmek elhárításáért kell, hogy küzdjünk. A kik tehát a nemzeti szempontok felfogásában egymáshoz közelebb állanak, azoknak szövetsége természetes, szükségszerű és erkölcsi alapon áll. (Zajos éljenzés mindkét kassai ellenzéki párton).

Vécsey Beóthy Ákost, mint Kassa jövőbeli képviselőjét üdette. Tetszéssel és tapsal fogadott szavai után, Horánszky Nándor mondott köszöntőt. Konstatálta, hogy az államadósság kamatainak évi összege nagyobb, mint Magyarország földjének évi kataszteri tisztá jövedelme. És az állam mégis, saját egységére és tekintélyére súlyt nem helyezve, kiszolgáltatja az ország közgazdaságát a román, orosz és olasz szerződések által az idegennek. Az államelet terén tapasztalható bukások miatt azonban nem rezignálunk, hanem új küzdelembe szállunk. Köszönti Kassa város közönségét és vidékről jött deputációkat, melyek tiltakozni jöttek a nemzeti párttal. Köszönti Jászberény város közönségét. (Taps.) — Konez Menyherth Jászberényi apát Apponyiért, Jászberény

képviselőjéért és diszpolgáráért üríti poharát — Stekker Károly a vendégeket köszöntötte fel, mondván, hogy itt egy darab Magyarországot lát diszkiadásban és hogy lehet Magyarországot kormányozni Budapestről, de a nemzet szíve csak ott dobog, a hol Apponyi van. — Ezután Hoek Jánost szólították zajosan. Beszédét nagy tetszéssel fogadták — Apponyi ünneplésében s a banketten testületileg veit részt a jogakadémia polgársága is. Nevében Grósz Sándor IV. évi joghallgató üdvözölte Apponyit a banketten mondott köszöntővel.

József főherczeg ő cs. és kir. fensége.

A Fenséges Főparancsnok alakította s kezdeményezte az alsóti tüzoltóságot s kezdettől fogva élen áll az intézménynek.

Czélirányosan hozott szabályokkal, megfontolt intézkedésekkel s magas vezetésével kifejlesztette az intézményt, melynek pártját széles e hazában találni nem lehet.

Aldozatkészséggel, jóindulattal pártfogolja s tartja fenn az intézményt s magas személyiségével részt vesz annak minden mozgalmában.

1879-ben megalakítja a kisdad csapatot, maga vezetgeti, tanítgatja őket s 1882 személyesen vezeti a gyűlést, midőn az egybegyűltek lelkesen kialakítják a magas sztosz pilánatban bizunk Fenséges urunkban a mit velünk tesz s megynük mindenüvé a hová visz.

Maga választ gépet, szert, ruhát, próbálja ki a megfelelőt, szerkenti, oktatja a csapatot, melynek heveskedő tetteimell atyailag rendre inti s csititgatja a merészeket a vész helyen. Tüzből ő vonul ki legelsőnek, gyakorlatoktól ő távozik utolsónak.

A Főúr, ki az intézményt katonai szigorral veszi körül, belsőleg atyai szeretettel emeli föl azt, családias jellegűvé — pártatlan nemes szívűvé.

Nappal ő az első, ki a vészhelyen megjelenik, éjelen az ő az ő ablakánál jelenti a veszt. — És a nagy ur a királyi herczeg, kinek rangjánál csak szivejósága nemesebb — a falusi polgár vagyónának mentesére siet, elhagyja palotáját, tüzölt ruhát őt magára s kijön a hívős éjelen a tűz melegehez.

Fáradhatlanul működik s irányítja csapatának tetteit.

mikor későn este a Levante-kávéházból hazabandukolva, egymáshoz simuló szerelmes párokkal akadt össze a szerelmes éjszakában, valami olyas érzés fogta el, mint az éhezőt, aki egy esemegetizlet kirakatát vastag belga üvegen keresztül nézi: szeretett volna káromkodni.

S ő azt hitte, hogy gyűlöli a nőket, s amikor az ilyen muló izgalmak megszűntek, akkor megint nyugodt volt és — tovább gyűlölte őket.

Kedve lett volna ezt a levelet is fölbontatlanul a papirkosárba dobni, mint használatlanul kéziratokat, amelyeknek „visszaadására nem vállalkozik a szerkesztőség“ Mégis, hosszú haborzás és gondolkodás után kibontotta ama szofizmával, hogy ráér azután is eltemetni a nem közölhető tárcacikkek örvényébe.

Óvatosan felnyitotta a kuvertet, amelyből egy meglehetősen hosszú levél hullott ki s oly kellemes illat áradt széjjel, hogy a szomszédos asztalnál olózó örökké náthás „külföldész“ is szügláznai kezdett.

A levél azt tartalmazta, ami az ilyen levelekben foglaltatni szokott. Clematis név alatt valaki — minden bizonynya-

egy ábrándos ifju hölgy — azt közölte Füzes Kálmánnal, hogy irodalmi működését már rég kíséri odaadó figyelemmel, hogy alig várja összegyűjtött verseinek a megjelenését s hogy legutóbbi novellája annyira megnyerte tetszését, miképp nem állhatott tovább ellen, hogy írjon a költőnek, akit arra kér. válaszolna a bátor-talan sorokra e címen: Clematis, Váme-gyháza, poste restante.

Akik ezen az estén keresztüljártak a szerkesztőségi szobán, amelyben Füzes Kálmán dolgozott, azok tanui lehetnek annak a szokatlan látványnak, hogy ez a máskülönben olyan szorgalmas fiatalember ezuttal nagyon szórakozott s egy hossz-szokás levélkét vesz elő a tárcájából, s úgy tanulmányozza azt, mintha holnap fel kellene mondania a tartalmát egy vizsgálóbizottság előtt.

Mert Füzes Kálmán nem dobta a levelet a papirkosárba. Először életében érezte azt az izgalmat, amelyen mások, szerenesebbek, átesnek már tizennyolc éves korukban. A névtelenségnek e misztériuma, e távolról jövő és mégis erős női támadás gondot adott neki, elfoglalta

az agyvelejét és fölkorbaesolta az idegeit. Este a Makrappa törzsvendégei, vasora után pedig a Levante nagy kerek asztalának a habitúit nem győzték esodálni a Kálmán megváltozott hangulatát.

Egész éjjel nem tudott aludni, s reggel fáradtan, égő szemekkel kelt föl nyugtalan ágyúróll. Szerette volna, ha posta és levél egyáltalában nem volna a világon, s elátkozta azt, aki ezeket a dolgokat föltalálta. Végre is úgy érezte, hogy nem lesz oly nyugtalan, ha elviti gondját a levélnek, s válaszol rá. Lélt hát az íróasztalához, s azt írta Clematis-nak, hogy köszöni az irodalmi működése iránt nyilvánítt rokonszenvet — egyebet semmit. Egy kö esett le a szivéről, amikor e három sort megírta és postára tette könnyebben lélekedett föl, s iparkodott megfeleledezni az incidensről, amely ki-zavarta lelkét az egysúlyából s elrohanta egy éjszakájának egészége álmát.

Nem sikerült. Két nap mulva újabb levél jött Váme-gyházáról, telve hálaival és köszönettel a szives válaszáért. Clematis ezuttal ama reményének adott kifejezést, hogy a költő érdemesíteni fogja

S midőn a vész helyes tettekkel s ismerettel elfojtatott, a hálálkodók elől, mint egy jöteknny nemő kocsiára száll s megnyugvással néz pihenőre.

Ha pedig az elemek harcában az ember maradt a vesztes, intézkedik s a sajátjából pótolja azt, a mit a végzet keze a szegénytől elvett.

A keserűség s a fájdalom könnyűit letörli s örömkönyökké változtatja át.

Es ez nem múltó kedvtelés, ez a jó szivek örök törvényének kifolyása, az intézmény fenntartása óta vezeti őt nemes szíve sugallata egyforma nyomon s tettekben. — 15 éve vezeti ő ugyanazon uton csapatát.

A mint részt vesz a komoly munkában, épűgy nem vonja el magát, hogy a bajtársi összejövetelek vig óráinak tanuja ne legyen.

Kedélyesen nézegeti tűzoltóinak mulatóságát s szívesen elbeszélget régi emberei egyike-másikával.

Tűzoltói mindenikét ismeri; — a régi-ekre tisztán visszaemlékszik.

Egyik másik hozzáfolyamodónak szívesen ad segélyt; s nem egy köszönheti a bőség alamiznát — régebbi jó tűzoltó magaviseletének. — A katonasaghoz távozott tűzoltók közül sokan részeseülnek hathatós partfogásban — a „nehéz évek” alatt.

Eihalt tűzoltói temetéséről jószívűen gondoskodik, hátramaradt árva s özvegyeket atyailag segélyzi. — A tűzoltó szakaszok képességeit, működését ismeri, s megbizkalmunkájok sikerében.

Egyik alesűthi tűznél a szakasz működésének megdicséresését napi parancsban adta ki.

„A tegnap este községünkben kiűtött kazaltól megfékezésese csakis a helybeli önkéntes tűzoltók gyors es teljes működésének való megjelenésének, szakértő működésének, úgy mint polgártársainak áldozatkész közreműködésének köszönhető. Ezert a szakasznak teljes dicséret elismerésemet nyilvánítom es őszinte hálámat fejezem ki.”

Az 1891-ben a belga királyi várkastély-egése alkalmával Laeckenben az akkori tűzoltó főparancsnok, „a főhercegi kastély tűzvédelme s mentése,” című tanulmányára, örökbecsű szavakban adott kifejezést, a szakasz képességeiben vetett magas bizalmának; „megvan gyógyóde arról, — írja Fiuméből — „hogy a laeckeni eset nálunk elő nem fordulhat, mert az alesűthi tűzoltók helyben vannak!”

— hogy állandóan levelezzon vele. „Csak méltatja ön erre leghivebb tisztelőjét?” — így végezte sorait Clematis.

Ez az irás az elsőnél is nyugtalanítóbb volt. Hosszas küzdelem es habozás után végre megmutatta mindakettőt egy barátjának, aki nem élt oly murmutér-életet, es női dolgokban jártasabb volt mint ő.

— Minden bizonynyal előkelő hölgygyel van dolgod, — felelte ez. — Az irása arisztokratikus, gondolkodása pedig bizonyos függetlenséget árul el, amely csak jobb körökben található.

E fölvilágosítás teljesen elszomorította Kálmánt. Mit akarnak tőle az előkelő asszonyok? S mit levelezzon ő egy hölgygyel, aki előtt, ha — Isten mentsen! — találkoznék vele, bizonyosan remegne es szögletesen viselné magát? Néhány napig nyugtalanul járt-kelt, s végűl mégis irt Clematis-nak egy pár rövid sort, úgy-szolván minden tartalom nélkül.

(Folyt. köv.)

Egyik az országos szövetséghez intézett évi jelentésben írja: „a tűzoltók magatartása a számosabban mint máskor előfordult tűzesetnél kifogástalan volt es buzgóság úgy mint mindinkább mutatkozó szakértelműk dicséretet érdemel.”

A mily nagylelkűen emlékszik meg a tűzoltók összeségének fáradozásairól s jutalmazza tetteiket oly jöleső elismerésével, épűly kegyes jóssággal mond köszönetet a távozó parancsnokoknak, midőn hivatásuk a polgári élet terén, a szakasztól megválni kénytelenít őket. — Mélyen megindító kegyesség es jósságos leereszkedő indulat — nyilatkozik meg a fenségnek a távozóhoz intézett levelében — melyet úgy Hofhauser mint Ziegler volt parancsnokok erekeiként őriznek meg emlékeik között es kegyelettel teli gondolatlan emlékeznék vissza a tűzoltói szolgálatra — a ritka jószívű kegyes ur főparancsnoksága alatt.

Az országban nagyobb lefolyt tűzesetek s az égés körűli tűzoltói operatiók érdeklik — s szívesen tanulmányozza a neki beküldött feliratot s vonja le a tapasztalatakból a következtetést.

Tűzoltói szakismerete világos es bő, egyes fölaltalók a világ minden részéből neki felküldött munkáit es szerelt alaposssággal bírálja felül s ad véleményét.

A világ minden részéből fordulnak hozzá tanácskérés s bizony sok esetben segélyezésért. — nagylelkűen s bőkezűen ad segélyt mindenknek es szívesen fogadja a neki küldött műveket, szívesen ad tanácsot a kérőknek.

Az udvari pénztárak tanui mily sok ősszeg lett már az idegen tűzoltóságoknak s tűzoltóknak segélykép adományozva, azon ősszegben kívül, amit ő maga saját zsebpénzéből (mely nem képezi számadás tárgyát) adott ki s küldött szet.

Az alesűthi önkénytes es pusztai szakaszokról fejedelmileg gondoskodik s tényleg nincs már oly dolog, mely még hiányozhatna.

Kitűnő gépek, kitűnő felszerelés es a valóban páratlan berendezés mellett az emberek is úgy vannak dotálva, hogy szorosan véve „az önkéntes tűzoltó” jelző is inkább illuzórius s közelebb áll a fizetett csapat-hoz.

Egyik tűzoltó ünnepelnél — midőn egy „monstre defiliring, alkalmából egy markirozott tűzkivonulással elrobogott circa 30 tűzoltó fogat, a Fenség s a kiserő vendégek előtt, a nagyszerű látványtól lelkesűlten kiáltott fel egyik idegen főtiszt — „Hiába! nincs párja Fenséged tűzoltóságának az egész világon!” a másik pedig: „Hisz ezek nem tűzoltók, de tűzér katonák!”

Pontos jegyzetesei: adnak számot a Fenség jegyzeteiben az előfordult tűzekről s azok lefolyásáról, az oltási működés legapróbb részleteiről.

Épűgy nyilvántartja ő Fensége a szerek es szerelvények statisztikai ősszeállítását, valamint a gépek milyensége, személyzet számát, neve, beosztása s működését, előnyeit, hibáit.

Politikai hírek.

Viharos ülés a Házban. Meleg napja volt a kormánynak f. hó 9-én. Rég nem látott a képviselőház üvegteretjén bekandikáló őreg nap oly vihart, mint a minőt különösen Polónyi interpellációja idézett elő, melyet Polónyi egy hadügyminiszteri rendelet miatt, melyet a hadügyminiszter, mint lovassági tábornok irt alá. A viharba, a mely különben egy kissé síkossá tette a talajt egy-két bársonyszék alatt belejártzott Drakulics Pál, városunk képviselője is. Drakulics ki a mellett, hogy a nemzeti pártnak egyik számotótvő tagja s eber ellenőrizője a Házban előforduló szabálytalanságoknak, sohasem kíséik azokat a kormánynak vagy az elnöknek szemére lobbantani. A szombati ülésen Drakulics „esete” a következőkép

történt meg. Bánffy beszéde után, melyet folytonos ellentmondások es a zaj kísérek, Erdély igazságügyminiszter kijelentette, hogy, noha későn jöven az ülésre, Polónyi interpellációjának tárgyát nem ismeri, de ha azok kiadatnak, válaszolni fog rájuk. Nagy helyeslés követte a kijelentés, mire az elnök erélyes hangon így kiáltott: Csendet kérek! Drakulics Pál: Nem lehet ezt túrni! Hát a miniszterelnök mit beszélt? Elnök: Képviselő urat rendreutasítom. Drakulics: Köszönöm, de nem túróm. Elnök: Újból rendreutasítom. Drakulics: Ismerem a házszabályokat. Csak tessék rendreutasítani. Az elnök, ki Bánffy es Erdély ősszűtközésért kiakarta simítani, hosszabb beszédet tartott erre, de Drakulics nyomba fölállt es az ellenzék zajos helyeslése közt kijelentette, hogy az igazságügyminiszter meghazudtolta a miniszterelnököt. A szavazást a hetfői ülésre halasztották.

Az agrárkérvények a képviselőház előtt. A képviselőház kérvényi bizottsága legutóbb tartott ülésén átsiklott ama kérvények fölött, melyeket Somogy-megye kezdeményezésére a törvényhatóságok a mezőgazdaság érdekeinek támogatása iránt a törvényhozáshoz intéztek, s a mely kérvény több vármegye es város törvényhatósága, közöttük Szabadkái es magává tett, Bács-Bodrogh megye pedig ad acta helyezett. Mint értesűlünk a kérvényi bizottság vita nélkül elfogadta Horváth Béla előadó javaslatát a kérvényekre nézve, mely szerint azok kiadatnak a miniszteriumnak. Vagyis a képviselőház kérvényi bizottsága ezeket a kérvényeket is, melyekben pedig nagyon sok es komoly megfontolandó kérdés van, olyan elintézésben részesíti, a mi nem mond semmit, nem kötelez semmire. Hinni akarjuk, hogy ezeket a kérvényeket a képviselőház ilyen rideg, elutasító válaszban még sem fogja részesíteni.

A vidéki városoknak adandó építési kedvezményekről a pénzügyminiszteriumban, mint értesűlünk, törvényjavaslat készűlt, melyet a miniszter közelebb a képviselőház elé fog terjeszteni. A törvényhatóságok nagy része által a képviselőház elé terjesztett föliratokban kifejezett kérésnek tenne eleget a kormány, ennek a törvényjavaslatnak a benyújtásával.

A Ház elnöke. A hetfői ülésen töltötte be a képviselőház Darányi Ignác földmívelési miniszterrel történt kinevezésese következtében megűrt alelnöki székét. Az alelnökségre két jelölt volt: *Teleszky István* es *Szederkényi Nándor*, ez kapott 41, amaz 161 szavazatot, így szótöbbséggel *Teleszky István* lett megválasztva.

H I R E K.

— **Kinevezés.** Ő felsége Ernst Ődön pécsi ítélőtáblai tanácsjegyző albirót az újdéki törvényszékhez biróvá. nevezte ki.

— **Eskűvő.** A zombori kir. járásbiróság egyik kiváló tagja Weber Ferencz kir. járásbiró f. hó 16-án, szombaton eskűszik örök hűséget Pál Vilma k. a.-nak. A polgári kötés d. u. 3 óraker lesz Gyurits György városi főjegyző, mint anyakönyvvezető előtt, mely után a házassalek a helyb. rom. kath. egyházban a vallás kötelemeinek fognak eleget tenni. Az eskütést a völegény jobártaja Buday Gerő főgimnásiumi hitoktató fogja végezni. A zombori intelligencia es legrokonszenvesebb tagjainak úgy szolván az egész város készűl gratulálni.

— **Hivatalvizsgálat.** Bajsai Vojnich Máté zenta-járási szolgabiró f. hó 7-én Ő-Kanisán hivatalvizsgálatot tartott, mely alkalommal az előjáróság, segéd es kezelő-személyzet pedás es szorgalmas működésese ért teljes megelégedésének adott kifejezést. A közpénztár vizsgálatánál 15 napló zárlatának megfelelőleg 22094 korona 47 fillér

késpénzt, 786110 korona 38 fillér takarékpénztári betét, részvény s államkötvény értéket, összesen: 808204 korona 85 fillér összeget talált. A vizsgálat befejeztével a hivatalszemélyzet bankettet rendezett a szolgabíró tiszteletére, ki az ebéd folyamán szép pohárköszöntőt mondott az előjárók közül Kőrömczi László I. bíróra és Mihály Sándor I. jegyzőre; a szalközögek közül pedig Bednárz Károly községi kertész és Gajó István számvivőt tüntette ki. Erre Gajó István úgy a maga, mint az összes hivatalnokok nevében üdvözölte a derek szolgabíró s beszédében megemlékezett a járás főszolgabírája lovag mátyázi, Matkovits Lajosról is, kinek tisztársai nevében üdvözlést kérte átadni. Vojnits Maté az őt szeretettel körülvevő hivatalszemélyzet köréből hivatalos elfoglaltsága miatt az esti beálltával el távozott.

— **Hírlap Apatinban.** Pár héttel előbb néhány vidéki lap azt a hírt hozta, hogy Apatinban klerikális iránnyal heti lap fog megindulni. A hír, annyiban téves, mivel az új lap, melyet Hild Jakab szerkeszt, nem klerikális, hanem szabadalévi programmal fog megindulni. Címe „Bácskaer Zeitung“ (Bácskai Hírlap), s az első szám már e hó 17-én jelenik meg.

— **Hajóközlekedés.** A magyar folyam és tengeri hajózási részvénytársaság a napokban kiadott jelentésében közhírré teszi, hogy f. évi november 20-ától kezdve a vukovari újvidéki folyamszakaszon közlekedő hajóközlekedés a vukovár városi, novoszelloi, opatovaczi, illóki, beocsini és futtaki állomásokat érinteni már nem fogja.

— **Esküvő.** Konyovits Mladen, gör. kel. vallású nyomdász a Zombor és Vidéke könyvnyomdája vezetőjének házasságra lépett Lukácsévits Etelka róm. kath. hajadonnal. A polgári kötésnél a vétegyen egyik tanúja dr. Molnár Gyula, a másik Topalovits Konstantin helyb. kereskedő volt.

— **Prielle Kornélia — mint műkedvelő.** Ó-Kanizsáról írják: Magyarország műkedvelő társulatainak akadémikéiként is aligha érte meg oly szerencse, mint az ó-kanizsai t. i. hogy az ország első művésznője Prielle Kornélia lépjen föl vele. Ó-Kanizsán pedig ez f. hó közepén meg fog történni. Prielle Kornélia több év előtt még néhai Szerdahelyi Jánosnak, a műkedvelők igazgatójának kívül rokoni viszonyban volt, megígerte, hogy az ó-kanizsai műkedvelőkkel egy darabban fel fog lépni. Ez év nyarárt a művésznő Pálcson töltötte, hol az ó-kanizsai műkedvelőknek egy küldöttsége kereste fel, kérve őt, hogy ígéretét beváltva, szíveskedjék egy darabban föllépni. Prielle igen szívesen fogadta a küldöttséget, kijelentette, hogy kedves kötelességének ismeri ígéretének beváltását. Azonnal tudatta, hogy a „Nagymamában“ fog játszani. A mult heten érkezett levelében írja, hogy e hó közepe táján fog Kanizsára lejönni. Ennek folytán a műkedvelők a legnagyobb odaadással készülnek az előadásra, hogy helyöket méltán megállják.

— **Csecsemő az ügyészségnél.** Hat hónapos csecsemő vendége volt a minap a szabadkai kir. ügyészségnél. Nem rég lopás miatt a kir. törvényszék elítélte Sárközi Rozát, ki a fogság tartamára 6 hónapos gyermekét egy ismerős asszonynak adta át gondozás végett. Egy napon aztán ennek eszébe jut, hogy nem bajlódik tovább a gyermekkel s bevitte a kir. ügyészséghez, hogy adják át az anyának, Sárközi Rozának. A kir. ügyészség az asszonyt kérelmével elutasította, mire az a gyermeket minden ceremónia nélkül a folyosón letette s odább állt. A kir. ügyészség a gyermeket a városnak adta át, hogy adja dajkaságba.

— **A szini évad előtt.** E cím alatt írt vezércikkünk epilogusként közöljük itt Fűredy Károly szinigazgató alábbi levelét: Tekintetes Szerkesztő Ur! Besscs lapjainak

utolsó száma, mely ugy színtársulattal, mint személyemmel élénken foglalkozik, a küszöbön levő színiévad miatt indit engem ezen sorok megírására, — addig is; míg személyesen fogom ott időzésem alkalmával egy a sajtóval szemben, mint pediglen a zombori nagy közönséggel követendő, kötelességem hivatásom betöltését és magartartásomat megösmertetni. Addig is azonban legyen szabad előlegesen is kijelentem, hogy én a magam személyére különösen, a társulatom nevében is csak szerencsémnek tartom, ha a sajtó részéről minden ténykedésem színelőadásaim megírálása kellő figyelemben részesül és állandóan szem előtt van tartva. Szerkesztő Urnak azon kijelentése, hogy az előadások referensei az igazgató jövőtőlől élvezhetik a tiszteletjegyet — magam részéről teljesen értelmetlenül hagyom, mert én a sajtó egyéneit és magát a sajtót annyira felülemelkedtem tartom, hogy ellenkezőleg szerencsémnek vallhatom, ha színházamat megtisztelik. A jegyek csak közvetítéssel szolgálnak annak, hogy az igénybe vett helyek mások által ne foglaltassanak el. Azonfelül legyen szabad Szerkesztő Urat arról is értesítenem, hogy én a zombori sajtót, mint hivatásának magaslatán álló — nem befolyásolható, a pillanatnyi impressióknak — álavetett közegét ösmernem, ki az igazságot, a dicserni valót, szerény működésünk alkalmával sem fogja elhallgatni, mint a hogy a hol kifogásolni, ostromozni valója leend, azt egész nyíltan megteend, ezen nézetet vallom én, és nyugodtan nézek zombori idényem elé is, mert programom a szorgalom, a színvonalon álló kiváló előadás, a fejelem betartása és a korrekt munka. Midőn soraimért szíves elnézést kérem, még az őszel beküldött vidéki újság reám vonatkozó bírálatát is érintem oly formán, hogy egy megirt személyes boszúból eredő közleményt azzal fogom leginkább valódi értékére leszállíthatni, ha rövid tíz napi ottlétekm szerkesztő urat, a közönséget meggyőzőm az igazi tényállásról. Vagyok kiváló tisztelettel: Fűredy Károly Zombor-bajai szinigazgató. Baján, 1895. november 9-én.

— **Hangverseny.** Gyér számú nézők, de azért szép erkölcsi siker mellett folyt le a zombori iparos dalárda szombati hangversenye. E siker ha valakinek, úgy főleg Lévay Nándornak, a dalárda karmesterének köszönhető; a program összes pontjai oly meglepő összhang s készütségre vallattak, hogy az eredményből a hallgató kitalálhatta a nagy buzgalmat, a melyet az egyes darabok betanítása igényelhetett. De a hol ily szép siker koronázta a nemes törekvéseket, ott nem csupán a fáradságtalan tanítót, hanem a szorgalmas és ambíciózus tanulókat, kik dalárdájok életrevalóságának szombatán csak újabb bizonyítékát mutatták ki — igaz, hogy ezuttal csak kevesek előtt, — azokat is dicserni illeti. A dalárda hatalmas hangereje mutatkozott az első pont, Kücken F. „Normann dalát“nak előadásánál. A „Népdalok“, melyeket a vegyeskar adott elő, nem tudjuk, hogy várakozáson felül, de mindenesetre nagyszerűen sikerültek, nemkülönbön Dopplernek a dalárda 8. férfitagja által elénekelt népdalai is. A két következő pontban a férfiak tette magát a részrehajthatlan dicseretre méltóvá. Az utolsó pont, a Rákóczi induló, a mely csak ritkán hallható tapok és újrázások után megismételtek, annyira kitűnő volt, hogy az előadók igazán megérdemelték a tánczot, a mely az utcai lámpások kioltásával ért véget s a melynek eljárásában a nem közreműködők is szívesen segítettek nekik.

— **A főispán Baján.** Dr. Vojnits István főispán f. hó 7-én délelőt Bajára érkezett, hol a járási szolgabírói hivatal vizsgálta meg; másnap pedig Baja város közigazgatási, majd törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlésén elnökölt és az esti vonattal Bács-Almasra utazott.

— **Az első.** Most már nem az első polgári házasságról beszélünk, hanem a

melyek kissé ritka bogarak, a vegyes polgári házasságokról. Már egy-két ilyenmő házasságkötésből hoztunk hírt s ujabban Bajáról innak egy ilyen, melynél a férfi róm. kath. a léány pedig zsidó. Ugyanis f. hó 10-án kötött házasságot Jancsity János, a „Nemzeti Szálloda“, fizető pinczére Grosz Herminnel.

— **Jegyzőválasztás.** B. Petrovszelőn f. hó 7-én választották meg a II-od jegyzői állásra Witz Edét szótöbbséggel.

— **Iskolalátogatás.** Dr. Klamarik János min. tanácsos, ki, mint megirták az újvidéki gymnásium meglátogatása után Belgrádba utazott, onnan visszajövet, Ujveleszton kiszállott s az ottani algymnasiumot meglátogatta, behatóan megvizsgálva az épületet, annak felszerelését és a tanítás menetét. A miniszteri tanácsos a tapasztaltak felett elégedettséget nyilvánít ki s az intézer iránt jóakarattal biztosította egy a tanári kart, mint aziskola-fenntartót.

— **Palánkán az első polgári házasságot** f. hó 4-en kötötték Till Jakab és Milnarits Maria Herezeg Gyula anyakönyvvezető előtt.

— **Zsidó hitre áttérni óhajtó hölgy.** Az Ó-B. H. írja ezt a különös és valószínűleg regényes háttérrel bíró hrt. Még a vallás-szabaddgyakorlatról szóló törvény cietoe sem lépett, már is akadt egy fiatal hölgy, ki a róm. kath. vallásról a mózes vallásra óhaj áttérni. Szándékát közölte is Fonyó Pál plébánossal. A plébános azonban helytelen volt elutasítani, először azért, mert a hölgy nem ó-becsei illetőségű, másodsor meg azért, mert az áttérést megengedő törvény még nincs életbe léptetve.

— **Áthelyezés a csendőrségnél.** Szabo István ó-becsei csendőrmestert a zombori parancsnoksághoz, Ugray Antal bezdáni szakaszvezetőt pedig az ó-becsei csendőrsőrhöz helyezték át.

— **Tánczestély.** Az ó-becsei ifjuság 1895. évi november hó hó 23-án a nagyvendéglő dísztermeben a magyar szerb és izraelita nőegylet javára jótékonyczetű tánczestélyt rendez. Befepti díj: személyenként 2 korona, családjegy 5 korona.

— **Ebmarás.** Ó-Kanizsán Szabados István népkerti munkás 2 és 1/2 éves fiúcskáját, Gyuriczát pár héttel ezelőtt, amint az utcán játszott, egy eb megmarta. A gyermek szombaton este kitért a dűh s még azon éjjel Vajda Antal Ó-Kanizsai s. jegyző a budapesti Pasteur intézetbe vitte, hol a kis fiú iszonyú kínok között e hó 10-én azaz vasárnap meghalt. Edes anyja még gyógykezelés alatt maradt, mert apolás közben a gyermek kezét megkarczolta neki.

— **Három tanár jubileuma.** Vasárnap ünnepelte meg a szabadkai városi főgymnasium tanári testülete, ifjusága is velők együtt a város intelligens közönsége Haverla Mátyás gymn. igazgató, Mérey Agoston s. Tipka Antal tanárok működésének 25 éves jubileumát, kik közül a két első a negyedszázadot végig a szabadkai intézetnél töltötte el. A jubiláns igazgató és tanárok tiszteletére rendezett ünnepély a lapunkban közölt program szerint fényesen folyt le és részvétet azon a tankerület főigazgatója: dr. Platz Bonifác. A délelőtti ünnepélyt, melyen az ünnepeltet, kartarsaik és növendékeik mellett sok kitüntetéssel halmozta el a hatóság és az előkelő szabadkai társadalom is, delben társas ebéd követte, melyen több mint kétszázan vettek részt. A jubilánsokra mondott lelkes felköszöntések sorozatában nagy hatást tett Mamuzsich Lázár polgármester kijelentése, hogy Szabadka város a milleniumra díszes új palotát emel a főgymnasium számára.

— **Úti podgyász szállítás.** A m. kir. államvasutak igazgatósága figyelmezteti az utazó közönséget, hogy oly nagy terjedelmű, vagy több darabból álló podgyászt mely a podgyász-tartányokban, illetve azok-

nak minden ülőhely után aránylagos részében el nem fér, a személykocsiba vinni nem szabad, illetőleg hogy az összes podgyász, szabályszertlen feladandó, megjegyeztetve, hogy úgy az állomás, valamint a vonatkezelő személyzet egyidejűleg szigorúan utasított, hogy ily podgyászdaraboknak a személykocsik szakaszába való bevitelt, vagy éppen a kocsik folyosóján való elhelyezését ne engedjék meg.

— **Az első Bulkeszen.** Bulkeszi levelezőnk írja: A mai napon kötetett községünkben az első polgári házasság. A község lakossága az első polgári házasság iránti érdeklődésből nagy számban gyűlt össze a község háza és annak környékén. Midőn a házasulók az anyakönyvvezetői hivatalba a tanuk és számos vendégkíséretében jelen voltak teljes, magyar díszben megjelent Tessenyi István anyakönyvvezető, a ki az ez alkalommal az anyakönyvi hivatalban megjelent községünk intelligenciája és lakodalmasok által harsány eljenzéssel fogadtatott. Ezek után Tessenyi István anyakönyvvezető rövid szavakkal az új törvény szükségességét indokolva beszédet ű feltségének elterésével fejezte be, mire a házasulók a törvényes formák mellett összejárt. Ennek megtörténte után a lakodalmas menet a teljes díszben levő anyakönyvvezető és összes községi előjáróság által a helybeli ágostai hitvallás evang. templomba kísértettek, a hol is az új házaspárt Kottler Ottó evang. lelkes az egyházi áldásban részesítette.

— **Hymen.** Nagy Mihály futtaki tanító eljegyezte Fűke Gizela kisasszonyt, Fűke Pál n-palankai tanító leányát.

— **Miletics eltartása.** Újvidékről írják, hogy Miletics eltartása ügyében feligazított szenvedélyek nyílt harcot teremtettek a már felig — meddig kibékült liberálisok és radikálisok közt s az első nyilvános összejárás, ugylászik, a „Szrzska Maticza” szerb irodalmi társaságnak e hó 11-én megtartandó közgyűlésen lesz. A „Szrzska Maticza”-nak (hol a liberálisok többségben vannak) érdemes titkára ugyanis Hadzsits Antal, ki a Kisfaludy-társaságnak is egyik régebbi tagja, nyugalmába lép s 11-én lesz az új titkárvalasztása. Legkomolyabb jelöltek dr. Szavis Milan volt szerb gimn. tanár. A pályázók közt van még a Maticza eddigi segédtitkára Petrovits Száva és dr. Trejevits Daniel gcs pityi tanár.

— **Kinevezés a bács-tiszai ármentesítő tartsulatnál.** A földmivélsügyi m. kir. miniszter Dukay István ó-kanisai földbirtokost a bácsi tiszai ármentesítő tartsulat miniszteri biztosa mellé az 1885. évi XXIII. t. c. 124. § a értelmében alakított véleményező bizottság tagsága alól saját kérelmére felmentette és egyidejűleg helyébe Boromiszta Jánost, Zenta város polgármesterét a véleményező bizottság tagjává kinevezte.

— **Pénzhamisítók Ó-Kéren.** Már kezdő Bácska visszaszerzeni magának azt a hírnevet, melyet a bankóhamisítók dolgában Mohács egy időre elragadt tőle. Egy egész konzorcium elfogatásáról nyelünk értesítést, a mely nem csupán a maga községében, Ó-Kéren, hanem ily Zsabya, Káty és Tiszakálmánfalva községében is praktizálta jövedelmező foglalkozását. A banda feje Dech Miklós volt, a kinek vezetése alatt a jeles tartsulat meglehetősen sikerrel terjesztette gyártmányait, míg a csendőrség részüket vette. Eddig ötven vannak elfogva, de mint a valószínűsítő kitetszik, — valószínűleg még sok kell hívőrsre.

— **Eljegyzés.** Huszágh István ó-kanisai h. II. jegyző eljegyezte Wolf Etelka kisasszonyt Adán e hó 9-én.

— **Hymen.** Ausländer Mihály Szeged, eljegyezte Piek Adolf szabadkai kereskedő leányát, Etelkát.

— **Elszabadult őrült.** Szabadkán Horváth Antal hirdelen megtérbolyodott s bevittek a város házára, innen nyomtalanul eltűnt s egész éjjeli hajszá után tudták megtalálni, hol fehér cizilinderben ülve nyugodtan szivarozott.

— **Szabadkai vasutasok áthelyezése.** Megirtuk, hogy a szabadkai kalauzok és mozdonyvezetők Szegedre és Budapestre való áthelyezése végett tárgyalások tartattak. Az eredményt most közlik és ez az, hogy a kalauzok és mozdonyvezetők közül senki sem fog áthelyeztetni, csakis 25 mozdonyt hoznak át Szegedre a pályaházhoz s az új szabadkai fűtőházhoz 50 marad vissza.

— **Eljegyzés.** Petrovits Boskó végzett pap növendék s újvidéki gör. kel. esperes megválasztott káplána f. hó 3-án eljegyezte Aranitzky Szofija kisasszonyt, — Aranitzky Koszta ismert nádalyi földbirtokos és kereskedő leányát.

— **Hírek a Szabadkai ügyvédi kamarából.** A szabadkai ügyvédi kamara választmánya Preszbürger Gabor újvidéki lakos ügyvédet elhalálózása folytán az ügyvédekről vezetett lajstromából törölte és irodaja részére ügygondnokul dr. Belohorszky János újvidéki lakos ügyvédet rendelte ki; továbbá Drescher Ede bajai lakos ügyvédé Zombor szab. kir. városi kir. közjegyzővé történt kinevezetése folytán az ügyvédekről vezetett lajstromából törölte és nevezett ügyvéd iratait Drescher Rezső bajai lakos ügyvédnek adta át; dr. Eremin György zombori lakos ügyvéd székhelyét Zomborból Perlasz községébe, a tenesvári ügyvédi kamara területére tette át. Kovachich Károly szabadkai lakos ügyvédet, Dömötör Pál szántóvái lakos ügyvédet, Jovánovits M. Dusan újvidéki lakos ügyvédet, Reinitz Márk szabadkai lakos ügyvédet önkéntes lemondásuk folytán és Jovánovits Sándor újvidéki lakos ügyvédet az ország területéről való távozása folytán az ügyvédekről vezetett lajstromából törölte. Végül dr. Fárnek Dezső ügyvédet, Bács-Topolya székhelyvel, az ügyvédekről vezetett lajstromába folytatónak felvette.

— **Az ó-Becsei csodakut.** Ismertes dolog, hogy ó-Becse község által készített ártezi kútnak víze gyógyerejének bizonyult s most a községnek az a célja, hogy e kút víze a közforgalomba hozassék. A községi képviselők tehát elhatározták, hogy a kút vizének értékesítését vállalatra bizzák s e végett a víz bérletére versenytárgyatást írt ki.

— **Wlassits a magyar nyelvért.** Wlassits Gyula közoktatásügyi miniszter több rendeletet intézett ismét a tanfelügyelőkhöz. A kultuszminiszter a nevelés és magyar öcszédre való bevezetés érdekében kívánja, hogy a kisdóvászról szóló törvény végrehajtása körül minden szükséges és cselhez vezető intézkedést megtegyenek. Felhívta őket azonkívül, hogy az iskolákat és óvodákat szorgalmasan látogassák.

— **Htközségi elnökvalasztás.** A szabadkai ízr. hitközségi elnöke: Hartmann R. elnöki állásáról leköszönven, helyébe f. hó 7-én tartott rendkívüli közgyűlésen Geiger A. Mór szabadkai nagybirtokos lett szótöbbséggel megválasztva. Ugyanez alkalommal a hitközségi ellenőri állás is lett betöltve. Egyhangulag Hartmann R. választott meg.

— **Gyászhir.** Vettük az alábbi gyászhir: Fájdalommal, megtört szívvel jelentjük, hogy felejtethen drága fiunk, illetve testvérünk Sreyer Ferencz m. á. v. hivatalnok hosszszas szenvedés után 1895. évi november hó 7-én, élte 32-ik évében jobb létre szenderült. — A boldogulnak hült tetemét f. hó 8-án, délután 3 órakor, fognak a budai izraelita sirkertben örök nyugalomra tételni. Béke és áldás hamvaira. Sreyer Mór, Sreyer Emma, mint szülők Sreyer Hermán, Dr. Kajdacsy J. öcsf, Sreyer Sándor, Sreyer Riza, mint nem

testvérei. Dr. Kajdacsyné, Sreyer Hermanné mint sógornók. Sreyer Béla, mint öcsce valamint számos rokonai és barátai.

— **A kerítő nevelőanya.** Bajáról írják Polyák Gyuricskó Jánosné szül. Kett Erzsébet magához csalta a születőit Gilyán Mihály 20 éves napszámot, ki közös háztartásra lépett vele. Az asszony azonban a nála nevelésben lévő Sándor Mária 13 éves árva leányt veréssel kényszerítette, hogy Gilyánnal vadházasságra lépjen. A fiatal leány hamar megúnta a páros életet és azt egy rokonának elpanaszolta, ki bűnvádi feljelentést tett a lelketlen nevelő anya ellen. A bíróság mind a két ember-állat ellen szigorú vizsgálatot indított.

* **Köhögés, rekedtség és elnyálkásodásnál,** a torok es a légzési szervek minden zavarainál, melegen ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe **Egger** kitűnő hatású **mell-pasztillát.** Kaphatók 25 és 50 kros eredeti dobozokban, minden gyógyszerárban es nevesebb gyógyszerüzletben. Fő es szétkül-dési raktár **Egger A. es fiai Nádor-gyógyszertára Budapestén Váci körút 17.**

Törvényszéki csarnok.

Az ó-becsei járásosztás ügye a szegedi táblán.

A szegedi kir. táblához beérkezett a napokban az óbecsei járásosztály régen huzodó ügyében a kuriai ítélet. Ez az ítélet megváltoztatja a szegedi tábla határozatát; ugyanis a kuria kimondja, illetve utasította a szegedi kir. táblát, hogy hozzon érdemleges ítéletet, mert ezen ügyben pótlásokra többé már szükség nincs. Így tehát a hosszúra nyuló közlegető ügy nemsokára be lesz fejezve.

Bíró es ügyvéd párba. A zombori kir. törvényszék, mint fenyítő bíróság f. hó 13-án tárgyalta Körber Károly dr. kulai kir. aljárásbíró es dr. Billitz Béla ügyvéd párba-ügyét. Az eset a következő: Dr. Billitz Béla egy tanukihallgatás alkalmából vonakodott a jegyző-könyvet aláírni, mert szerinte a tanu vallomás nem volt eléggé hiven jegyzőkönyvből véve, e fölött dr. Körber megbotránkozott s a hivatalos helyiségben ki-vül sérst szavakkal illetve dr. Billitzet, ki azokat viszonozta. Erre Billitz kihívta dr. Körbert. A felek kardpárba-ítvák, melyben mindkét fél könnyű sebet kapott. A kir. törvényszék kihallgatta a vádlottakat s a közreműködött segédeket s dr. Billitzet 8 napi, dr. Körbert 14 napi állam fogházraítette. Az ítélet legott jogerőre vált.

G S A R N O K.

Amerikai leányok — Budapestén.

(Vége.)

A sok mindenféle sport között, melyekben az amerikai nők magukat gyakorolják, előkelő szerepet játszik a — férjfogás. Eről a tárgyról különben már annyit írtak, igazat is, valótlant is, hogy csak röviden akarok megemlékezni róla.

Amerikában a nőnek még a törvények is különleges helyzetet juttattak, a mennyiben ott a törvény ugy intézkedik, hogy a házassági ígéretét be nem tartó férfit egyszerűen elcsúskják s addig fogva tartják, míg csak meg nem puhul es hölgyét oltárhoz nem vezeti

Hogy ez nem épen morális dolog és a házasság etikai értékét nagyon is csökkenti, azaz az amerikai hölgyek, úgy látszik, nem igen törődnek, mert a házassági bíráskodásban illetékes békebírók előtt, különösen a nagyvárosokban mindennap megfordul néhány jogait és férjét kereső hölgy és a fogházakban elég gyakran vértanuskodnak az olyan emberek, a kik még a szabadságukat is feláldozzák, csakhogy — szabadok lehessenek. Elég gyakran történnek olyan esetek is, a melyekben a rendőrség segítségével nagynehezen kérekerített férjfelőt színteg beleegyeznek a házasságba, csakhogy a fogházat elkerülje és aztán egy őrizetlen pillanatban szépen megugrik. Nem is esoda, mert unos-untalan előfordulnak olyan esetek is, hogy a nő minden igaz ok nélkül, azaz a nélkül, hogy a férfi vele szemben a házasságot csak egy szóval is megemlítette volna a bíróság előtt kényszeríteni tudja az áldozatra kiszemelt férfit a házasságra. Néha elégséges ezre egy tanuk előtt adott csók, egy szerelmes levél, vagy csak egy bizalmas trécselés is és a bíró egyéni felfogásától függ, vajon előismeri-e a történetek házassági ígéretnek vagy sem? Ezt az eljárást különben elég gyakran a jobbmódúak is igénybe veszik, nemcsak az alsóbb osztályokból valók, a munkásnők.

A munkásnők! Tévedés volna e szóval olyan lompos, gyakran félig elzúllott alakokra gondolni, mint a melyenek némely rosszul fizetett szegény leányok nálunk. Amerikába a fiatalabbak olyan fényes és modern izlésű toalettekben járnak a gyárakba, műhelyekbe, üzletekbe, hogy az ember az utcákon látva őket, szinte azt hinné, előkelő drámáknak van dolga, ha a modorukban fel nem ismernék a félműveltséget, néha ennél is kevesebbet. Az idősebbek rendszeren már férjnek vannak és nagyobbára igen komolyak s a fiatalabbak részéről nagy tiszteletben részesülnek. A gyártulajdonosok, műhelyfőnökök pedig a legnagyobb udvariassággal bántanak velők, a férfimunkások mindenben kedvükre járnak, s nem ritkák azok az esetek, hogy egy munkást elbocsátanak, a ki a vele egy műhelybe dolgozó nőt megbántotta.

Nagyon természetes, hogy a nők tudatában vannak azoknak az előjogoknak, a melyeket élveznek, s ezekkel aztán meglehetősen vissza is élnek, a mennyire csak tudnak. Az amerikai nő csak a külvilágnak él, s a míg a fiatal, a háztartást, gyermekeit másokra bizza és ez már nevelésében gyökeredzik. A középosztályból való lány alighogy írni, olvasni megtanult, már nekilát a zongorázás, festés, nyelvek stb. tanulmányozásának, és mire elérte azt a kort, a melyben társaságba viszik, legforóbb törekvésének célját is elérte, tudnillik azt, hogy kifogástalan „lady“ legyen. A háztartáshoz, sütéshez, főzéshez misem ért, azt majd elvégzi az anya úgy a hogy, egyéb dolga úgy sincsen, és nagyon rossz néven találja venni, ha anya véletlenül bejöjné a „parlor“-ba, mikor neki vendégei vannak. A külszinre rengeteg sokat ad, mindig gondosan öltözködik, arcbőrét, kezeit gondnal oljolja, s mindig igyekszik előkelőnek lenni, mert nem lehet tudni, ki veszi el, hátha valami milliomos?

Azzal a nagy szabadsággal, melyet élveznek, gyakran a legfureszább módon élnek vissza az amerikai nők. Mikor Kyrle Bellew,

a szépségéről híres színész először lépett fel Newyorkban mint Antonius „Cleopátrában“ és szépségével valóságos forradalmat idézett elő a hölgyvilágban, naponta száz meg száz szerelmes levelet kapott, köztük többet gazdag örökösöktől is, úgy hogy a szegény agyon zaklatott színész végül kénytelen volt az újságokban nyilatkozatot közzétenni, hogy ő már évek óta nős és négy gyermek atyja. Mikor ez sem használt, azzal fenyegette az őt ostromló misseket és misresseket, hogy nyilvánosságra hozza leveleit, s ez végre hatott is.

Ismeretes dolog, hogy egyes államokban a nők politikai szerepet is visznek, így például Kansas államban a nők választók és választhatók Dakotában több város élén női polgármester áll és erősen tartja a közigazgatás gyepőit. A sörgyárakról nevezetes Wisconsin és Iowa államokban is egy ideig nők voltak a közügyek élén és első ténylekedők is volt, hogy a sörgyárakat és sörcsarnokokat, koreszmákat bezaratták, minden szeszes italnak gyártását, adás-vevését és fogyasztását a törvényhozás úján megdöntötték. Tönkretettek ily módon a virágzó sörpart, sok ezer embert megfosztottak a kenyérkeresettől s így a nőuralomnak sok új hívet nem szereztek. Mikor aztán több szomjas gentlemant rajtacsíptek az italesempézeten és őket szigorúan meg is büntették, az elkeveredés nőtől nőt, úgy, hogy a következő választásokon a nőket ki is buktatták s a prohibicionális törvényeket hatályon kívül helyezték. Egy igen mulatságos epizód is esett meg abban az időben, melyen sokat nevettek az egész Egyesült-Államokban. Egy időben ugyanis Creekville városkában igen sok gyanus tünetekkel járó megbetegedés fordult elő ifjabb és öregebb urak közt és ezeket a megbetegedéseket az összehívott hölgybizottság szörnyű megbotránkozására egyszerűen — ittasságnak diagnosztizálta. Az urak tagadtak, bebizonyítani nem lehetett semmit, tehát kerestek, kutattak, bizonyítékok után és mily nagy volt a meglepetés, mikor kiderült, hogy épen a „Temperance Union“, a mértékletességi egyet elnöknőjének a férje, egy gyógyszerész, pinczéjében a többi folyadékok közt tartogatta a jőféle italokat barátai számára.

Nem emlékeztem még meg az amerikai társadalom egyik különlegességéről, a niggerekről, a nigger hölgyekről s ezeket szántszándékkal hagytam utóljára: nem vagyok ugyan niggerfaló, mint Amerikában a fehérek általában lenni szoktak, — odakünn ez pótolja az antiszemizmust — de rámmindig kaczagató benyomást gyakoroltak a fekete és barna dámák, különösen pedig mióta egy bohózszerű pompás esetnek voltam a tanúja, a mi egy fiatal honfitársammal történt meg.

Egy vasárnap délután betoppam lakásomra és felkért, menjek vele egy kávéháza. Utközben elmondta, hogy kishirdetés útján megismerkedett egy leánnyal, — miss Violet French a neve — levelezett eddig vele és most lesz az első találkájuk. Egy meglehetősen jó helyesírású levélkét is mutatott, melyben a találka ideje, helye és az ismertető jel — egy-egy nagy Maréchal Nieli rózsza — volt megírva. Megérkezünk a kávéháza és egy sarokba ülve várakoztunk . . .

„Violet French.“ Igazán szép név és szegény barátom feleségizott fantáziája ugyancsak szép képeket festett ki magának a kisasszonyról.

Magam is elmélyedtem egy cigaretté füstje mellett a képzelet világába, melyből azonban elég hamar kirántott barátom furcsa viselkedése. Nagy ijedséget mutatva, hirtelen hátat fordított a kávéháznak, letépte magáról a rózsát és nagy buzgósággal kezdte tanulmányozni a falak arabeszkjeit. De késő volt: a katasztrófa mihamarább bekövetkezett. Miss Violet French, egy ríktószíni izlésien öltözékű, pufókarcu fekete dáma gyorsan felénk tartott és barátomnak a nyakába borult, persze palam et publice, hogy minél bőbben lássák. A szegény fiu azonban föltálda magát és megfutamodott. Miss French pörölt a sberiffnél, az akarata ellenére vőlegényt pedig hűvösre tették. Ugy kellett eszéllal megszőktetni színteg beleegyezett a házasságba, kütüze harmadnapra az esküvőt, mielőtt azonban a templomba ért volna, a kocsis, a ki már be volt avatva, elvitte a kikötőbe s ott épen akkor tette le a kikötőhidnál, mikor mi az örülten utánavágató neger atyafisággal odaérkezünk — szerencsére már későn.

A nigger nő különben mind — legyen bármilyen gazdag is — helyes izlés hiányában csak majmolja a fehér nőt és csaknem kivétel nélkül, noha roppant hü, vagy talár épen ezért, csak amolyan karrikaturája a valóban izlésesnek és divatosnak. Jellemző a hiuságukra nézve az a furcsa eset, a mi a nyolczvanas években történt meg, mikor a braziliai rabszolgák fölszabadultak. A rabszolgánők ugyanis el voltak tiltva a vállfűzötől s mikor aztán szabaddá lettek, első dolguk volt, vállfűzöt venni, úgy hogy az észak-amerikai fűzőgyárak alig győzték a megrendeléseket.

A telivér amerikai nő jellemzősere még ki kell emelnem, hogy csaknem kivétel nélkül bátor és eszes. Fellépése mindentűl elfogulatlan és feszitelen: babonákban nem hisz és a mellett, hogy a lehető legszabadabb gondolkozású, buzgóan vallásos. Egészséges, praktikus eszjárása mellett azonban nagy a hajlandóság benne mindenre, a mi excentrikus. A minék különben elegendő bizonyosságot fogjuk látni itt Budapesten is, mihelyest megérkezik közénk az a kedves kis hírség.

Ujlaky Marcel.

PILÁT PÁL

Hangszerkészítési Ipartelepe
Budapest, VIII., Kerapal-ut 57. (Luther ujjár.)

Vonós hangszerek és vonók egyedüli különleges készítője. Hangszerjavító-sok specialistája. Az összes hangszerek legnagyobb gyártára.

Régi mesterekedük folyton nagy választékban

Nemzetközi harmonikák! A világ legjobb harmonikái. Kitanó olasz és német hangverseny húrók. A kiállításokon az első díjaknak kitüntetve.

Arjegyzekek ingyen és bérmentve.

Senki se vegyen máshol, míg arjegyzekeket ár nem nézte.

A legelőbb árak! Javítások ócsón és pontosan.

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET labdacso.)
E pilulák hasonló készítményeknél mindentekintben feljebb becsüendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használhatván, gyengéden hashajtó, vértisztító; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák a

székszorulás

a legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsejük végett még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmaz doboz 15., egy tekercs, mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 1 forint o. é.

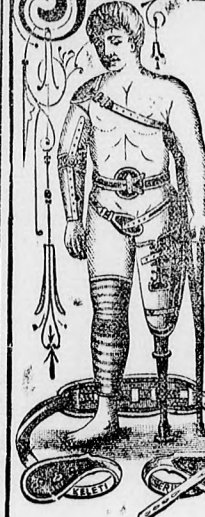

Óvás! Utazásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan Neustein Erzsébet-pilulát. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszéki legített csomagjaink aláírásunkkal van ellátva.

NEUSTEIN FÜLÖP

„Szent-Lipóthoz” címzett gyógyszerháza WIEN, I., Plankengasse 6.
Raktár Zomborban:
Hegedűs István, Schwarz Emil gyógyszerháza.

Specialista sörvkötőkben

Cs. és kir. osztrák-magyar és belga kir. szabadalom?
Kiháttérlettel Brüsszel 1890. aranyérem és diploma.
KELETI-féle sörvkötő
orvosi tekintetűk vélemlénye szerint a legalkalmasabb ezen nemben, nem eszik, nem gyakorol kellemetlen nyomást és elavultja az eddigi sörvkötők hiányait.
KELETI-féle gummi-sörvkötő
idomítható pelottával, szárvasbőrvel és ortopédiai résvel.
Árak: egyoldalú 6-8 frt. kétoldalú 12-16 frt.
Gyáramban készülnek czenkivül: Műlábsok, műkezek, egyenesartók, (Hessing-féle rendszer) orthopédiai lábsok, haslábsok, préses harisnyák és mindenféle francia gummiáruk.
Megrendeléseket pontosan és díszesen eszközöl 1731
KELETI J.
Cs. és kir. szab. kötszerszék és orvosszékesztő műszerész. Főüzlet és sörvkötései műhely:
BUDAPEST,
IV., Koronaherceg-utca 17.
Sébeszeti műszerház: Budaörs-utca (Károly lakotya 15.).
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Baja—zombor—ujvidéki helyi érdekű vasut.

A magyar kir. államvasutak kezelése alatt.

M E N E T R E N D.

Érvényes a baja—zombor—ujvidéki helyi érdekű vasut megnyitása napjától.

Vegyes-vonat 5112. I—III. oszt.	Vegyes-vonat 5114. I—III. oszt.	Személy-vonat 5102. I—III. oszt.	Állomások	Személy-vonat 5101. I—III. oszt.	Vegyes-vonat 5113. I—III. oszt.	Vegyes-vonat 5111. I—III. oszt.	HELYÁRAK ZOMBORTÓL:
		855	ind. Budapest k. p. u.	725		705	I. II. III.
		535	„ Szabadka	1250		1030	oszt. oszt. oszt.
335		100	ind. Baja	930		705	1.50 1.20 75
347		111	Baja-Szállásváros	921		635	1.50 1.20 75
403		126	Vaskút	904		635	1.50 1.20 75
435		151	Gara	840		605	1.— 80 50
455		208	Rigyicza	822		531	1.— 80 50
525		233	Sztanisits	803		517	50 40 25
561		282	Gákova	737		443	40 22 15
613		313	Nenadics	716		417	30 15 10
655		324	érk. Zombor	705		405	— — —
927			érk. Szabadka	450		305	— — —
1059		707	Vinkovce			710	— — —
		710	ind. Vinkovce	1059	1022		— — —
		205	„ Szabadka	927	1040		— — —
	250	351	ind. Zombor	630		718	— — —
	+288	+358	Zombor-Vásártér (f. m. h.)	+621		718	30 15 10
	+287	+410	Fernbach-Szállás (f. m. h.)	+610	+705		30 15 10
	300	421	Zsarkovác	600	635		30 17 10
	321	437	O-Sztlapár	544	631		40 23 15
	335	458	Bresztovác	527	608		50 40 25
	417	523	Hűdságh	483	532		1.— 80 50
	455	582	Parabuty	483	502		1.50 1.20 75
	511	607	Paraga	471	429		1.50 1.20 75
	534	624	Gajdobra	355	408		1.50 1.20 75
	551	642	Bulkesz	333	346		2.— 1.60 1.—
	615	683	Petrovác-Glozsán	323	332		2.— 1.60 1.—
	692	723	Futtak	253	251		2.50 2.— 1.25
	718	753	érk. Ujvidék	235	215		3.— 2.40 1.50
	1250		érk. Mitrovicza			831	— — —
	1158	938	Zimony			847	— — —

M E G J E G Y Z É S E K.

1. Az állomások nevei mellett balról álló időadatok felülről lefelé, a jobbra állók pedig alulról felé olvassandók. — 2. Az indulási és érkezési idők közép-európai időre vonatkoznak. — 3. Az éjjeli idő esti 600 órától reggeli 500 perczig a perczeket jelző számjegyeknek alahuzásával van kitéüntetve. Jelmagyarázat. a) (f. m. h.) = feltételes megállóhely. — b) + = feltételes megállás, Budapest, 1895. augusztus havában.

Az Igazgatóság